

sb. z. a n., o okolkování bankovek vydaných Rakousko-uherskou bankou a nalézajících se na území československého státu upravila v §§ 1, 2, 3, 5, 6 postup zákona odpovídajícího a přípustného okolkování bankovek. Dle § 8 téhož nařízení není neokolkovaná bankovka, počínajíc 10. březnem 1919 zákonným platidlem na území československého státu. Dle § 13 cit. nařízení trestá se napodobení a padělání kolkových známek dle všeobecného zákona trestního, jehož ustanovení (hlavy XI. a XII.) nahrazena jsou, počínaje dnem 5. června 1919, předpisy zákona ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n. o padělání peněz a cenných papírů. Dle § 1 tohoto zákona dopouští se zločinu, kdo padělá peníze, by je udal jako pravé, nebo kdo, dorozuměv se ať před činem, ať po činu s pachatelem neb osobou jinak na činu účastněnou, jakýmkoliv způsobem spolupůsobí při padělání peněz neb jich udávání, jakož i ten, kdo bez takového dorozumění padělané peníze k tomu konci z ciziny do území Československé republiky dopraví. Dle § 12 cit. zák. míněny jsou penězi, uvedenými v předešlých předpisech peníze kovové i papírové. Týchž předpisů budiž užíváno o bankovkách, pak o kolkách uvedených v zákoně ze dne 25. února 1919 čís. 84 sb. z. a n. Za tohoto zákonného stavu nemůže býti pochybnost, že pravými penězi papírovými, na území Československé republiky platnými, byly v době činu jen pravé bankovky rakousko-uherské banky opatřené řádně za okolkovací akce pravými kolky, za tím účelem vydanými, a že tedy bankovka rakousko-uherské banky, byť i pravá, stala se jakožto papírový peníz Československé republiky po 10. březnu 1919 bankovkou nepravou, padělanou, jakmile opatřena byla kolkem nepravým, padělaným. Záležit ono platidlo, jež dle výše citovaných ustanovení zákonných od skončení okolkovací akce za výhradně platné na území republiky Československé se uznává, pokud ku zřízení jeho bylo použito bankovek rakousko-uherské banky, v této bankovce a v náležitém k němu pravém kolku, i je tedy jako takové paděláno, byla-li papadělána tato jeho integrující součást. Spadá tedy, hledíc zároveň k § 12 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 269 sb. z. a n. padělání bankovek nebo bankovkových kolků samo o sobě právě tak, jako polepování pravých bankovek rakousko-uherské banky kolky padělanými, pod první případ § 1, spolupůsobení při padělání takovém a udávání padělaných kolků nebo bankovek opatřených padělanými kolky ve srozumění s pachatelem nebo osobou jinak na činu účastněnou, pod druhý případ § 1, a dopravování padělaných kolků nebo bankovek padělanými kolky opatřených k tomu konci z ciziny do území republiky Československé bez takového dorozumění se pod třetí případ § 1 cit. zákona.

Čís. 141.

Rozsudek vydaný pro zmeškání (§ 459 tr. ř.) pozbývá, bylo-li vyhověno odporu proti němu podanému (§ 478, odst. 3 tr. ř.), zahájením opětového líčení v přítomnosti obžalovaného platnosti a nepřekáží ani tomu, aby při tomto novém líčení se okresní soud prohlásil za nepřislušná, protože jde o zločin (§ 450 tr. ř.) a aby na obžalovaného podána byla obžaloba pro zločin.

Zamítnutí průvodního návrhu, učiněného při odročeném hlavním přelíčení, neopakovaného však při pozdějším líčení, jež bylo podkladem roz-

sudku a předsevzato znovu za účasti jiných soudců, neopodstatňuje zmatek podle § 281 č. 4 tr. ř.

Nejde o krádež spáchanou ve společnosti (§ 174 II. a) tr. z.), jestliže někdo jiný spolupůsobil toliko při dispozici zlodějově nad věcí z držby jiného již odňaté.

(Rozh. ze dne 19. února 1920, Kr II 134/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti obžalovaného F. H., odsouzeného rozsudkem zemského trestního soudu v Brně pro zločin krádeže dle §§ 171 a 174 II. a) tr. z., a, zrušiv rozsudek v odpor vzatý, odsoudil obžalovaného toliko pro přestupek krádeže dle §§ 460 (171) tr. z.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Ivančicích ze dne 3. prosince 1918, vynešeným v nepřítomnosti obžalovaného, před tím již vyslechnutého, byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže dle § 460 tr. z. spáchaným tím, že dne 29. září 1918 odňal z držení a bez přivolení Kašpara M. jednu morku (krůtu) v ceně 100 K, i odsouzen dle § 460 tr. z. za použití § 260 b) tr. z. do vězení na 4 dny, zostřeného jedním tvrdým lůžkem. Obžalovaný podal proti rozsudku ve lhůtě odpor, tvrdě a dokazuje, že nebyl řádně k hlavnímu přelíčení obeslán. Odporu bylo okresním soudem vyhověno i nařízeno nové hlavní přelíčení, jež pak odročeno k provedení dalších důkazů. Při třetím hlavním přelíčení prohlásil soudce po skončení průvodního řízení usnesení, že se jednání odročuje za účelem předložení spisů státnímu zastupitelství, ježto se zde jedná o zločin krádeže ve smyslu §§ 171, 174 II. a) tr. z. Na to podalo státní zastupitelství na obžalovaného obžalobu pro zločin krádeže jedné morky v ceně 100 K ve společnosti neznámého vojáka jako spoluzloděje (§§ 171, 174 II. a) tr. z.). Po skončení druhého hlavního přelíčení vynesel byl zemským trestním soudem v Brně naříkaný rozsudek, jímž obžalovaný uznán byl vinným podle obžaloby, že dne 29. září 1918 v Ivančicích pro svůj užitek cizí movitou věc, totiž morku v ceně 100 K z držení a bez přivolení Kašpara M. ve společnosti neznámého vojáka jako spoluzloděje, odňal, čímž spáchal zločin krádeže dle §§ 171, 174 II. a) tr. z., i odsouzen dle § 178 tr. z. za použití § 55 tr. z. do těžkého žaláře na 14 dnů, zostřeného a doplněného jedním tvrdým lůžkem týdně. Zmateční stížnost obžalovaného vyvozuje nyní z tohoto postupu několikeré porušení zákona. Tvrdí především, že první rozsudek okresního soudu v Ivančicích ze dne 3. prosince 1918 doposud je v platnosti, takže obžalovaný nemůže býti pro týž čin po druhé odsouzen jako pro zločin. Rozsudek zmíněný naruší se prý ani podáním odporu, ani ustanovením líčení, nýbrž existuje dále. Mohl by prý býti odstraněn jen novým rozsudkem téhož soudu okresního a rozsudek ten mohl by býti jen potvrzující, nebo mírnější nebo osvobozující. Okresní soud ivančický neměl prý práva odstoupiti věc ke stíhání pro zločin, státní zastupitelství nemělo práva podati žalobu, podaná žaloba nemůže se tedy prý pokládati za existentní a rozsudek naříkaný vy-

nesen byl proto prý bez oprávněné právoplatné obžaloby — prý zmatek dle § 281, č. 9 lit. c) tr. ř. Je zjevno, že dovolávání se tohoto důvodu zmatečnosti zcela je pochybeno. Předpokládáť správné uplatňování důvodu toho výrok sboru soudního o otázce, schází-li obžaloba po zákonu vyžadovaná, tedy na nesprávném posouzení činu, o který jde, spočívající výrok, že veřejná nebo soukromá obžaloba je nutná nebo zbytečná. O ničem takovém není v případě přítomném řeči. Ani pod zmatky dle č. 7 nebo 8 nedají se vývody stížnosti dle svého obsahu podřaditi. Ve skutečnosti byla na obžalovaného podána všem formálním předpisům § 207 tr. ř. vyhovující obžaloba a zahájeno proti němu řádné řízení in linea criminali, kdyžž byl soud okresní věc oznámil státnímu zastupitelství, jakož bylo jeho povinností dle § 450 tr. ř., jakmile dospěl k poznání, že není příslušným, protože jde o zločin. Že prvý rozsudek soudu okresního nebyl odstraněn již pouhým podáním odporu a nařízením nového přelíčení, je sice správně, plyněť to z posl. věty § 478 tr. ř., dle které dlužno pohlížeti na odpor jako na nepodaný a na rozsudek jako na právoplatný, nedostavil-li se obžalovaný znovu k druhému líčení k odporu jeho nařízenému. Než zahájením tohoto druhého líčení u přítomnosti obžalovaného rozsudek in contumaciam vynesený přirozeně pozbývá platnosti. Plyne to nejen z absurdnosti opačného, obžalovaným ve stížnosti zastávaného stanoviska, ale i prostě z citovaných slov poslední věty § 478 tr. ř. a contrario a z toho, že v třetím odstavci § 478 tr. ř. je nařízeno, že se při druhém hlavním přelíčení věc projednává tak, jak je předepsáno v § 457 tr. ř., tedy stejně, jako věc poprvé projednávána. Měl-li okresní soud v Ivančicích, kdyžž byl vyhověl odporu obžalovaného a ustanovil nové hlavní přelíčení, za to, že se tu jedná o zločin krádeže dle §§ 171. 174 II. a) tr. z. a že proto není k dalšímu jednání a rozhodování příslušen, právem postupoval dle předpisu § 450 tr. ř., jehož platnost pro hlavní přelíčení nařízené dle § 478, odst. 3 tr. ř. nutno uznati tím více, ano ustanovení to platí i pro řádné opravné řízení o odvoláních vznesených proti rozsudkům okresních soudů (§ 475, odst. 2 tr. ř.). Stížnost dovozuje dále, že k druhému hlavnímu přelíčení u soudu okresního došlo k odporu obžalovaným podanému, tudíž k jeho opravnému prostředku, a že proto v řízení o něm zavedeném byla vyloučena všeliká reformatio in pejus, alespoň co do trestu, ne-li i co do kvalifikace činu, zvláště když státní zastupitelství z rozsudku prvního se neodvolalo a ani obnovy řízení ne navrhlo. O tomto bodu stížnosti bude se zmíněno později. Rozsudku nalézacího soudu první stolice odporuje zmateční stížnost dále z důvodu zmatečnosti § 281, č. 4 tr. ř. a spatřuje jej v tom, že byl nalézacím soudem zamítnut při hlavním líčení dne 8. dubna 1919 obhajcem obžalovaného nabídnutý důkaz svědkem Drem C. o tom, že svědkyně Z-ová při hlavním líčení dne 20. února 1919 se nezmínila o tom, že obžalovaný vzal morku se stromu. Leč podkladem rozsudku vzatého v odpor jest jediné hlavní přelíčení ze dne 23. května 1919, jež bylo po odročení hlavního přelíčení, konaného dne 8. dubna 1919 z n o v u částečně za účasti jiných soudců předsevzato; při tomto novém hlavním přelíčení nebyl však učiněn návrh na výslech svědka Dra C. o okolnosti předem uvedené; není tu tedy v pravdě ani návrhu stěžovatelova na provedení důkazů, ani nálezu soudu první stolice, jímž by byl zavržen takový návrh, pročez schází podklad pro úspěšné uplatňování důvodů zmatečnosti § 281, č. 4

tr. ř. — V právu jest naproti tomu zmateční stížnost obžalovaného, pokud vytýká se stanoviska důvodů zmatečnosti § 281, č. 5, 9 a), 10 tr. ř., správně jen § 281, č. 10 tr. ř., že omylem bylo shledáno, že obžalovaný dopustil se krádeže ve společnosti neznámého vojína, totiž ještě jednoho spoluzloděje. Rozsudek vzatý v odpor má v této příčině za dokázáno, že pes obžalovaného jal se honiti morky, z nichž jedna vletěla na strom u silnice, že obžalovaný vzal morku se stromu, že v tom okamžiku se objevila Marie Z-ová se svou dcerou Antonií, že obžalovaný drže morku pod paží, nabízel ji Marii Z-ové, že, když tato ji nepřijala, obžalovaný hodil morku do řeky, že pes obžalovaného vrhl se ihned za morkou do vody, chytil ji a vynesl na břeh, že obžalovaný odebral morku psovi a vyzval Marii Z-ovou, by ji zařízla, což tato opět odmítla, že obžalovaný po té dal morku vojákovi s vyzváním, aby ji zařízl, a když tento prohlásil, že nemá nože, že dal nůž vojínovi, jenž morku zařízl a hodil do vozu, načež oba s ní odjeli. Možno ponechati stranou, zda byla krádež provedena již, když obžalovaný, spatřiv morku na stromě, zastavil povoz a morku vzal se stromu, nebo teprve, když ji později odebral psovi, který se byl za ní vrhl do vody a ji vynesl na břeh; na každý způsob byla však krádež skončena a dokonána nejpozději, když obžalovaný odebral morku psovi. V tom, že obžalovaný podával morku nejdříve Marii Z-ové, by ji zařízla, a po té, když tato odmítla, ji dal vojákovi s vyzváním, aby ji zařízl, spočívá podstata onoho nakládání s věcí jako se svým majetkem, jež bylo důsledkem provedeného a skončeného již odnětí morky. Nejpozději tím, že obžalovaný odebral morku psovi nabyt její držby, morka dostala se do rozsahu jeho moci, tak že ji mohl ovládati a s ní disponovati. Vojín, jemuž podal obžalovaný morku, by ji zařízl, nezmocnil se této v úmyslu, aby ji odňal vlastníku, nýbrž, aby ji k vyzvání jejího držitele zařízl; nic nenasvědčuje tomu, že vojín měl zájem o to, by odňal morku jejímu vlastníku; vojín nepředsevzal úkonu, jenž by směřoval k odnětí morky z držby majitelovy. Tato držba byla již zrušena činem obžalovaného, takže v době, kdy se vojín dotkl morky, tato nebyla již v držbě vlastníkově, nýbrž v držbě zlodějově. Nejedná se tu tedy o krádež spáchanou ve společnosti ještě jiného spoluzloděje. Dle toho a vzhledem na to, že hodnota odcizené morky obnáší 100 K, zakládá čin obžalovaného toliko přestupek krádeže dle §§ 171 a 460 tr. z. Důsledkem toho není třeba obírat se oněmi vývody zmateční stížnosti, jež uplatňující, že při oceňování ukradených věcí nutno přihlížeti k zmenšení hodnoty peněz, směřující proti ocenění ukradené morky částkou 100 K. Bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek vzatý v odpor zrušiti a obžalovaného uznati vinným toliko přestupkem krádeže dle §§ 171 a 460 tr. z.

Čís. 142.

Zločin dle § 132 III. tr. zák. Mladistvá služebná svěřena jest dozoru hlavy domácnosti. Na mravní neporušenosti a mravním odporu svedené osoby nezáleží.

(Rozh. ze dne 21. února 1920, Kr I 297/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Roberta L. do rozsudku krajského soudu